*І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь...*
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюзу: (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250
(212) 227-5251

РІК LXXXII. Ч. 44. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 6-го БЕРЕЗНЯ 1975 ЦЕНТІВ 20 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, MARCH 6, 1975 No. 44. VOL. LXXXII.

ПРИСВЯТА ГЕН. Р. ШУХЕВИЧЕВІ-ЧУПРИНЦІ

25 років тому, 5-го березня 1950 року, в Білогорщі біля Львова, впав на полі слави в боротьбі з відвічним ворогом України — Москвою Головний Командир Української Повстанської Армії, голова Проводу ОУН на Українських Землях, голова Генерального Секретаріяту і генеральний секретар військових справ УГВР — сл. п. Роман Шухевич — ген. Тарас Чупринка — Тур — Р. Лозовський.

Роман Шухевич-Чупринка — найбільший воїн сучасної української історії, що всі свої сили, все своє знання, все своє життя віддав на службу своєму народові, що цілого себе віддав українській визвольній справі. І загинув як головний командир першої лінії всеукраїнського бойового фронту.

З його ім'ям нерозривно і назавжди сплетена історія визвольно-революційної боротьби українського народу: УВО-ОУН-УПА-УГВР-АБН. Він — передовий борець, безпосередній співорганізатор і співтворець всієї боротьби та провідник, керманич, командир і творець найважчої й одночасно найславнішої доби цієї боротьби — доби невмирущої УПА. Ця доба ще не закінчена, вона ще триває і перейде до історії України як доба Тараса Чупринки.

Роман Шухевич-Чупринка поляг на полі бою, як поляглли тисячі і тисячі знаних нам і незнаних воїнів, — вірний призасі: добудеш українську державу, або загинеш у боротьбі за неї!

Але не загинула і ніколи не загине ідея, за яку він боровся, за яку бореться і буде боротися, аж до остаточної перемоги, весь український народ. Хоробрі воїни Чупринки продовжують бій на всіх відтинках фронту з непослабленим завзяттям, жертовністю і героїзмом:

„Із світлою пам'яттю про нього, задивлені в його геройську постать бійця і керівника визвольного руху, насНажені відвагою, оптимізмом та революційністю, загартовані і досвідчені під його рукою, до кінця віддані ідеї визволення українського народу, — ми відважно продовжуватимемо нашу визвольну боротьбу аж до повної нашої перемоги!"

Боротьба України з Москвою йде дальше — на рідній землі, в тюрмах, в концлагерях, на засланні і в усьому світі. Молоде покоління Симоненка, Мороза, Юрка Шухевича продовжує боротьбу своїх батьків.

Україна живе і бореться! Невгнута, нескорена, непереможна Україна!

Борімся і ми у всьому світі — аж до кінця, аж до перемоги!

Найкраще вшануємо пам'ять геройчно загинулого Головнокомандувача української визвольної боротьби тим, що присвятимо наші зусилля, всю нашу працю і все наше життя — справі визволення України. Не складемо зброї і не припинемо нашої боротьби доти, аж Україна буде вільною!

ВІЧНА СЛАВА ГЕРОЄВІ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНО-ВИЗВОЛЬНОЇ БОРОТЬБИ!

5-го березня 1975 року.

**Президія
Світового Українського Визвольного Фронту**

ПОЛІТИЧНА РАДА УККА ВІДБУЛА ЗАСІДАННЯ

Ню Йорк (С. Б.) — В суботу, 1-го лютого ц. р., тут у приміщеннях Українського Інституту відбулася чергова нарада Політичної Ради УККА. Нарадою проводила Президія Ради в складі: проф. Іван Вовчук — голова, інж. Степан Куропась — заступник голови, д-р Іван Новосівський — секретар. Нараду попередило засідання Екзекутиви УККА та Громадські Збори, присвячені справі української участи у відзначенні 200-річчя Незалежности ЗСА. Після прочитання протоколу з попереднього засідання секретарем і по його прийнятті, приступлено до виконання наміченої програми.

Йосип Лисогір реферував справу участи українців Америки у відзначенні 200-річчя Незалежности і 100-літнього вкладу української еміграції в розбудову Америки. Він подав, що вже два роки тому УККА покликав до життя Підготовчу Комісію, яка поробила заходи, щоб українська етнічна група включилася в працю американських комітетів.

Дальшим предметом нарад були пляни, зв'язані з „Роком Жінки", який проголосили Об'єднані Нації, а у нас СФУЖО і СКВУ. Доповідь у цій справі виголосила пані С. Букшована (ОДВУ), підкреслюючи потребу йти нам разом з цілим світом в питанні притягання жіноцтва до активного керування і поширеної участи в громадському житті з одного боку, а з другого боку зробити все можливе для полегшення найбільш упосліdженої жіночої долі в рабовласницькій совєтській імперії, зокрема в Україні.

В дальшому голова Політичної Ради проф. І. Вовчук зреферував питання проєкції праці Політичної Ради УККА в 1975 році. Доповідач з'ясував, які питання Політична Рада обговорювала попереднього ділового року й ствердив, що часто бракувало „трансмісійного пояса", який думки й погляди членів Політичної Ради, як осіб і як цілости, перекидав би на екзекутивні органи УККА до виконання. Цей стан треба змінити на майбутнє, бо це не тільки допоможе Політичній Раді виконувати її завдання, але теж цілості праці УККА.

Останньою точкою нарад були звіти з Пленарної Сесії Секретаріяту СКВУ, що відбулася в кінці січня ц. р. в Торонті Канада. Звідомлення подали проф. І. Вовчук і екзекутивний директор мгр Іван Базарко.

Над усіми доповідями та заторкненими в них проблемами відбулися оживлені дебати з участю багатьох приявних.

Після деяких дальших запитів і дрібніших справ, порушених у „Різному", голова Політичної Ради подав до відома, що з огляду на поширену працю Ради слід покликати на II секретаря ще пані Стефу Букшовану, дотеперішню представницю ОДВУ в Політичній Раді УККА, на що збори погодилися.

ДЕЛЕҐАЦІЮ СОВЄТСЬКИХ ЦЕРКОВНИКІВ У ЧИКАҐО ЗУСТРІЛА БАГАТОЛЮДНА МАНІФЕСТАЦІЯ ПРОТЕСТУ

Чикаґо (УККА). – З приводу приїзду делеґації совєтських церковників відбулася тут у понеділок, 3-го березня на площі Сівік Сентер багатолюдна молитовна маніфестація-протест з участю понад 1,500 осіб. Маніфестацію приготовив покликаний Ад-гок Комітет, що переводить широку протестну акцію, яку очолив місцевий Відділ УККА з ієрархією усіх українських Церков. До участи в маніфестації були запрошені і взяли участь також інші національностеві групи і відомий провідник МекІнтаєр, голова Міжнародної Ради Християнських Церков. Координатором маніфестації був о. крилошанин Маріян Бутринський, настоятель українського католицького собору свв. Володимира і Ольги, який започаткував програму маніфестації молитвою.

По черзі опісля в азбучному порядку виступали з молитвами священики й провідники різних національностей і різних віровизнань. Перший провів молитву священик Білоруської Православної Церкви; другим виступив латвійський лютеранський проповідник, а після нього литовський римо-католицький священик і литовський лютеранський пастор, а також вже згадуваний проповідник МекІнтаєр. Молитовну частину маніфестації закінчили українці. Першим виступив пастор Олександер Гарбузюк від Українських Євангельсько-Баптистських Громад, опісля провів молитву о. Іван Кулик від православних українців та о. прелат П. Леськів, генеральний вікарій Української Католицької Єпархії св. о. Миколая.

Після молитов відспівано литовський церковний гимн, а перед закінченням професор католицького університету Лойола д-р Василь Маркусь відчитав резолюції, які півтора-тисячна маса народу прийняла оваційними оплесками.

Маніфестацію закінчено могутнім співом українського релігійного гимну „Боже Великий — Творче Всесильний".

У вівторок, 4-го березня, відбулося пікетування совєтської церковної делеґації. З транспарентами виступили також різні національностеві групи різних віровизнань з-поміж поневолених Москвою народів. Того ж дня відбулася пресова конференція, на якій були присутні також і українські журналісти, в тому і кореспондент „Свободи". Конференція була відповідно спрепарована, на якій ніхто з українців не мав змоги ставити питань, хоч редактор „Нової Зорі" о. шамб. Я. Свищук і редактор „Церковного Вісника" отець крилош. М. Бутринський сиділи в першому ряді і майже ввесь час зголошувались до слова, але їх до цього не допущено.

У противагу до цієї пресконференції відбулася також пресова конференція, що її скликав Комітет Поневолених Народів з участю українців. Місцева американська преса звітувала одночасно про обидві конференції, а телевізійні станції показували фрагменти з бурхливого пікетування, проти якого гостро протестував на пресконференції митрополит Філарет.

УКРАЇНЦІ НЮ ЙОРКУ ПРОТЕСТУВАТИМУТЬ ПРОТИ ЦЕРКОВНИХ ВИСЛАННИКІВ МОСКВИ

Ню Йорк. — З Комітету Об'єднаних Українсько Американських Організацій інформують, що в середу, 26-го лютого ц.р. на окремій нараді представників численних організацій покликано до життя окремий Комітет, завданням якого є підготовити маніфестацію, якою українці Ню Йорку й околиці протестуватимуть проти делеґації совєтських церковників, яка тепер відвідує ЗСА. Комітет очолила Дарія Степаняк і до нього входять ще: О. Щур, С. Букшована, Я. Щербанюк, М. Коцко, А. Лозинський, Р. Крупка. На першому засіданні Комітет намітив приблизну програму і назначив дату такої демонстрації.

Маніфестація, яка відбудеться в суботу 8-го березня ц.р., розпічнеться о год. 3-й по полудні Службою Божою в катедрі св. Петрика на 5-й евеню, яку правитиме о. Павло Малюґа, парох церкви св. Івана Хрестителя в Ірвінґтоні, а співатиме церковний хор цієї церкви під диригентурою М. Добоша. Служба Божа буде відправлена в намірені українських жінок, переслідуваних в СССР, і всіх тих, які терплять у в'язницях за їхні релігійні чи інші переконання.

Після Богослужби відбудеться маніфестаційний похід, метою якого є запротестувати проти нищення большевицькою Москвою Українських Церков та пропаґандивних заявив совєтських церковників, які заявляють, що „український народ не бажає собі власної української Церкви". В часі маніфестації будуть роздані вияснювальні летючки в англійській мові. До участи в маніфестації запрошені також національностеві групи з-поміж поневолених Москвою народів і численні американці, як також преса і телевізія. На 7-го березня запляновано також пресова конференція для американської преси. Комітет сподівається великої участи осіб також з-поза Ню Йорку, бо маніфестація викликає велике зацікавлення українців.

Товариство за Патріярхальний Устрій закликає манiфестувати проти совєтської церковної делеґації

Ню Йорк. — Крайова управа Товариства за Патріярхальний Устрій Української Католицької Церкви опублікувала повідомлення, закликаючи всіх українських вірних до масової участи у протестаційних акціях, демонстраціях і маніфестаціях проти совєтської церковної делеґації в ЗСА, зокрема до якнайчисленнішої участи у заповіджених маніфестаціях в Ню Йорку і Пассейку.

У своєму повідомленні Крайова Управа пише, що в цей спосіб українські вірні засвідчать свою „єдність і солідарність і докажуть нашим ворогам..., що в обличчі спільної загрози ми зуміємо забути все, що нас ділило чи й ще ділить. Нашою масовою участю у демонстраціях в Ню Йорку і в Пассейку дамо найкращу відсіч неправді, що її ширить екзарх Філарет і його „екуменічний" почот" — сказано в повідомленні.

УКРАЇНСЬКА ССР „ПРИЙНЯЛА" ДОДАТКОВІ ГОСПОДАРСЬКІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ПЕРЕД МОСКВОЮ

Москва. — Центральні совєтські газети „Правда" та „Известия" з 25 лютого опублікували повідомлення про те, що ЦК КПСС „схвалив ініціятиву колективів будівельних організацій і підприємств харчової, легкої, рибної, м'ясної і молочної промисловости, ряду машинобудівельних заводів Української ССР, Білоруської ССР, Молдавської ССР... про розгортання в 1975 році соціялістичного змагання" і доручив компартіям всіх союзних республік „підтримати цю ініціятиву".

З повідомлення виходить, що комуністичні верховоди Української ССР з доручення Москви прийняли на себе чималі додаткові господарські зобов'язання. Конкретно, ці зобов'язання і доручення, в додатку до всіх досі визначуваних норм Москвою такі:

„Достроково, на 10 серпня, передати в експлуатацію 12.5 тис. прядільних веретен на Тернопільському бавовняному комбінаті; в жовтні — потужності Житомирського Лубенського і Первомайського м'ясокомбінатів; на 5 грудня — потужності на Коростенському порцеляновому заводі, Володимирецькому льняному заводі, хлібні заводи в містах Івано-Франківське і Красноград. Херсонський і Гнідинський молочні заводи; на 7 листопада ввести в експлуатацію Київський м'ясопереробний завод, на місяць перед строком – стави у Бершадському рибному цеху, Комановськім і Майорівськім рибних господарствах; достроково передати потужність для випуску 35 мільйонів метрів тканин на Донецькому бавовняному комбінаті, Дніпропетрівському міському млинозаводі, і Теофільськім цукровім заводі. Колективи Коростенського порцелянового і Будянського фаянсового заводів освоять виробничі потужності на 9 місяців перед визначеним реченцем; Роменській гардинно-тюлевій фабриці — на 3 місяці; на місяць скоріше — першій і другій ткацьким фабрикам Донецького бавовняного комбінату, ряду цукрових заводів і Котовського хлібного заводу. За рахунок здійснення заходів щодо дострокового введення в дію, освоєння і кращого використання наявних виробничих потужностей випустити в 1975 році понад плян продукції на 274 карбованців, в тому числі 3,2 млн. метрів тканин, 1 млн. пар взуття, на 14,1 млн. карбованців кравецьких виробів, 3,4 млн. штук порцеляново-фаянсової посуди, 54 тис. тонн цукру та інших видів продукції".

Так визначені московським центром додаткові навантаження на українських робітників і селян в цьому році.

Афіліяція УІТ з Американською Історичною Асоціяцією

Кент (П.С. УІТ). — Дня 25 лютого ц. р. д-р М. Томсон, екзекутивний директор Американської Історичної Асоціяції, надіслав на руки проф. Любомира Винара, голови Українського Історичного Товариства, офіційне повідомлення про затвердження афіліяції УІТ з АІА. У листі АІА ствердженo, що УІТ відповідає критеріям афіліяції Асоціяції і що тепер між двома товариствами устійнено міцну основу взаємної співпраці.

Афіліяцію УІТ з АІА треба уважати черговим успіхом українських істориків у вільному світі. Українське Історичне Товариство об'єднує істориків, дослідників суспільних наук і любителів історії. З рамени УІТ, за головною редакцією д-ра Л. Винара, появляється „Український Історик" — одинокий український історичний журнал поза межами України.

ДОПОВІДЬ Б. ОЛЕКСАНДРОВА В ТОРОНТІ

Торонтонський відділ „Слова" в Канаді влаштовує в п'ятницю 14-го березня, в головній залі Інституту імени св. Володимира в Торонті, Шевченківський вечір з доповіддю Бориса Олександрова та участю артистів-декляматорів Надії Куцої та Дмитра Романика. Тема доповіді: „Три постаті Шевченка" (Шевченко в інтерпретації біографів О. Кониського, П. Зайцева та М. Шагінян). Вступ за добровільними датками.

Українці Пассейку і околиці протестуватимуть проти совєтської церковної делеґації

Пассейк, Н. Дж. — Сюди прибуде у відвідини частина совєтської церковної делеґації і з цієї нагоди заходами Відділу УККА окремий Громадський Комітет приготовляє, як вже інформовано, загально-українську маніфестацію і демонстрацію на неділю, 9 березня, о год. 1 по полудні. Формування маніфестаційного походу пічнеться опівдні 9 березня біля Української Централі і Народного Дому, вулиця Говп, при чому сам похід пічнеться точно о год. 1-ій по полудні. В поході йтимуть священики обох наших Церков, представники організацій а також візьме організовану участь українська пластова та сумівська молодь. До співучасти запрошені організації інших національних груп. Комітет приготовляє відповідні транспаранти, летючки та іншу інформаційну літературу, а також просить сподіваних учасників, зокрема окремі організації, приготовити свої власні відповідні транспаранти.

Згідно з пляном, на площі в районі вулиць Монро і Третьої похід зупиниться і там буде відправлена панахида за замучених в СССР вірних Української Автокефальної Православної і Української Католицької Церков. Панахиду відправлять о. крилошанин В. Білинський від Української Католицької Церкви та о. протопресвітер Т. Форостій від Української Православної Церкви. На протестаційному вічу буде відчитана і схвалена відповідна резолюція проти переслідування Українських Церков в Україні. Комітет поробив заходи, щоб на маніфестації були присутні визначні представники американського політичного життя.

Враховуючи незвичайну важливість і актуальність справи, Громадський Комітет закликає українське громадянство Пассейку і околиці, а також із сусідніх стейтів, взяти якнайчисленнішу участь у маніфестаційному поході та протестаційному вічу, щоб в цей спосіб виявити нашу повну солідарність з змаганнями наших братів в Україні за свої права, а зокрема за свободу Церкви і релігії та нашу готовість їм допомогти в цих змаганнях.

ПРЕЗИДЕНТ ВІДЛОЖИВ ДОДАТКОВІ ПІДВИШКИ В МИТІ НА НАФТУ

Вашингтон. — Президент Джералд Форд у вівторок, 4 березня, повідомив, що відкладає на 60 днів встановлення двох додаткових підвишок в миті на імпортовану нафту, щоб дати Конгресові і Білому Домові більше часу виготовити компромісовий плян для зменшення залежности ЗСА від чужих країн щодо пального та зменшити вживання нафтових продуктів в Америці. Оголошуючи своє рішення відкласти на 60 днів дві додаткові підвишки в миті на нафту, Президент також наклав „вето" на законопроєкт Конгресу, який пропонував відкласти всі підвишки на 90 днів.

Обидва кроки президента Форда коментатори вважають стараннями дійти до компромісу із законодавцями, бо раніше Президент категорично відмовлявся відкладати підвишки в митах, а Конґрес настоював, що потребує більше часу для виготовлення альтернативних плянів. Тепер Президент погодився залишити в силі 1-доларову митну підвишку на кожну бочку імпортованої нафтової ропи, встановлену 1-го лютого ц. р., але відкласти на 60 днів встановлення березневих і квітневих підвишок, які також мали виносити по одному долярові. Накладене президентом Фордом „вето" на законопроєкт Конгресу мало на меті тільки, як кажуть американці, „рятувати обличчя" Президента, бо Сенат рішив наразі не старатися уневажнити цього „вето". Натомість Палата Репрезентантів плянувала в четвер, 6 березня, голосувати в справі уневажнення президентського „вето", але і цей крок Палати коментатори вважають як тільки символічним заявленням, що законодавці „не були переможені Білим Домом".

Українська православна парафія в Честері прощає свого пароха о. прот. Мицика

Честер, Па. — В неділю, 9-го березня ц.р. о год. 4-ій по полудні декан Філядельфійського деканату УПЦеркви о. протопресвітер Степан Біляк і духовні отці згаданого деканату відслужать тут в церкві Успення Пречистої Діви Марії молебень за здоров'я та дальшу успішну працю в Христовому винограднику пароха згаданої церкви, о. протопресвітера Омеляна Мицика. Після молебня в церковній залі відбудеться прощальний обід — бенкет, що його приготовляє для свого довголітнього настоятеля і пароха окремий парафіяльний комітет.

Протопресв. о. Омелян Мицик

Прощальний обід буде тому, що рішенням Консисторії УПЦеркви в ЗСА довголітній парох і відомий суспільно - громадський та союзовий діяч о. протопресвітер Омелян Мицик призначений парохом парафії Успення Пречистої Діви Марії в Мекізракс, Па.

Отець протопресвітер Омелян Мицик був дуже активним і діяльним в Філядельфійському деканаті, де на протязі 18 років займав різні пости, як декан, заступник декана і скарбник деканату. Вшановуючи віддану працю для деканату, в четвер 27-го лютого, заходом Деканату відбулися спеціяльні збори в церкві св. Покрови, де о. протопресвітера О. Мицика вшановано святочним обідом.

Отець Омелян Мицик віддавав труд і час не тільки для своєї Церкви, але був активним в загально - громадській праці, а також і багато часу присвячував для УНСоюзу, доказом чого може послужити факт, що був він делеґатом на 9-ох конвенціях УНСоюзу. Був довголітнім головою 388 Відділу „Запорозька Січ" в Честері, а також на протязі довгих років був членом Управи Окружного Комітету Філядельфійської Округи УНСоюзу, де займав і пост першого заступника голови.

ЗДОБУТКИ ОКРУГ УНСОЮЗУ У ЛЮТІМ 1975 Р.

П. Округа Ч. (осідок)	Кількість Від.	Придбано у лютім	Разом у 1975
Округи Пенсильвенії			
Філядельфія	38	30	55
Піттсбург	18	12	26
Шамокин	20	10	18
Аллентавн	12	2	5
Скрентон	9		1
Вилкс Бери	9	5	7
Разом:	106	59	112
Округа Мериленду			
Балтимор	9	2	8
Округи Ню Йорку			
Ню Йорк	34	15	33
Сиракюзи — Ютика	13	9	26
Рочестер	9	9	13
Трой	7	8	11
Боффало	10	3	5
Разом:	73	44	88
Округи Ню Джерзі			
Нюарк	22	13	25
Джерзі Сиіті	11	12	21
Перт Амбой	12	6	14
Пассейк	7	2	4
Разом:	52	33	64
Округи Іллиной, Мічиґен і Огайо			
Чикаґо	35	19	31
Детройт	20	11	24
Клівленд	20	19	33
Янгставн	9	—	4
Разом:	84	49	92
Округи Нової Англії			
Ню Гейвен	19	8	13
Бостон	5	2	3
Вунсакет	6	—	—
Разом:	30	10	16
Округи Західних стейтів Америки			
Центральна	6	1	3
Міннеаполіс	7	3	5
Ст. Люіс	6	—	—
Разом:	19	4	8
Необ'єднані Відділи в ЗСА	19	1	9
Округи Канади			
Торонто	25	15	25
Монтреал	10	7	13
Ніяґара	9	3	9
Захід Канади	19	7	11
Разом:	63	32	58
РАЗОМ:	455	234	455

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & Holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc., 30 Montgomery St., Jersey City, N.J. 07303.
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Передплата: на рік — $24.00, на пів року — $12.50, на 3 місяці — $6.50. Для членів УНСоюзу 65 ¢ міс. За кожну зміну адреси — 25 ¢. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Свобода преси

У понеділок, 3-го березня, трапилися дві окремі події, які вказують на те, що свобода преси, гарантована Першим Додатком до Конституції ЗСА, далі є одним із головних принципів американської політичної системи.

Того дня Найвищий Суд ЗСА 8-ми голосами проти 1-го рішив, що газети, радіо і телевізійні станції не можуть бути притягнені до судової відповідальности за подання всіх правдивих інформацій, які вже раніше були поміщені в судових чи поліційних документах і які доступні для публіки. Хоча Найвищий Суд специфічно проголосив неконституційним закон стейту Джорджія, який забороняв засобам масової інформації подавати прізвища жертв знасилування, а також рішив, що знасилувана особа чи її рідня не можуть позвати до суду цих засобів масової інформації, то в ширшому розумінні Найвищий Суд дійсно рішив, що свобода преси має перевагу над принципом „особистої недоторканости". Більшість членів Суду мотивувала своє рішення тим, що будь-яке обмеження права засобів масової інформації подавати правдиві і вже раніше доступні для публіки інформації становить урядову цензуру, а також може допровадити до „надмірної самоцензури" засобів масової інформації, на чому може потерпіти публіка, яка має право бути поінформованою. Хоча судді виявили співчуття жертвам знасилля та їхнім рідним за те, що з огляду на їхнє рішення прізвища знасилуваних осіб можуть стати відомі публіці, то все одно зазначили, що свобода преси має перевагу над принципом „особистої недоторканости".

Того самого дня, тобто у понеділок, 3-го березня, телевізійні і радіо сітки „Сі-Бі-Ес" і „Ен-Бі-Сі" формально заявили, що вони не можуть погодитися, щоб будь-який уряд диктував їм, які новини вони можуть передавати. Заяви цих двох сіток масової інформації були відповіддю Арабській Лізі, яка минулого тижня повідомила, що „Сі-Бі-Ес" і „Ен-Бі-Сі" могтимуть надавати новини з арабських країн, але під умовою, що діяльність цих сіток „виходитиме на користь арабській справі" та що ця діяльність „буде під наглядом арабів". Ричард Салант, президент „Сі-Бі-Ес Нюз", сказав, що кореспонденти його сітки в минулому передавали новини з арабських країн, „але це ніколи не ділялося під наглядом" і заявив, що жадний уряд, включно з урядом ЗСА, не може диктувати для „Сі-Бі-Ес", які новинки передавати і в який спосіб вони мають бути насвітлені.

Отже, дві справді неспоріднені події, тобто, рішення Найвищого Суду ЗСА щодо неконституційности закону стейту Джорджія та відкинення двома сітками масової інформації вимог арабських країн щодо контролі над новинками, вказують, що в Америці свобода преси далі є наріжним каменем вільної демократичної системи.

СССР і Японія

Під кінець минулого місяця минуло 50 років з часу коли увійшла в силу конвенція про основні засади взаємовідносин між СССР і Японією, тобто наступило врегулювання совєтсько - японських взаємин і встановлення дипломатичних стосунків між цими двома країнами. З цього приводу, використовуючи цю дату, совєтська преса підняла питання совєтсько - японських відносин на сучасному етапі. Очевидно, не йдеться тут про стандартний обмін телеграмами між двома урядами і різними формальними заявами, а про те, як фактично мається справа цих відносин, враховуючи їхню важливість не тільки для Далекого Сходу, а й для миру в світі.

Є поза всяким сумнівом, що Японія сьогодні дуже заінтересована розвитком добросусідських взаємин з СССР, зокрема на відтинку економічного і технічного співробітництва та торгівлі. Японський промисл потребує сировини, яку може дістати в СССР, і тому японські промисловці і бизнесові кола, а за ними й японський уряд, готові йти на всякі поступки, щоб таку сировину з СССР для Японії забезпечити. Це включає, як відомо, великі японські капіталовклади в розбудову сибірських природних багатств, зокрема нафти і газу, не рахуючи деревообробної промисловости. У розбудові Сибіру зацікавлений совєтський режим, який також потребує й іноземного капіталу, і технології, і знання, тобто „що" та „як".

Однак, не зважаючи на бажання, справа не легка. „Правда" з 27 лютого пише, що „існують трудноці і перешкоди ... на шляху совєтсько - японського добросусідства". Ці трудноці, за совєтською газетою, зводяться до: а) територіяльних претенсій Японії, і б) тенденцій японських політиків „балянсувати між Москвою і Пекіном" в надії щось „виграти" на совєтсько - китайському конфлікті.

На основі совєтських матеріялів можна зробити висновок, що у випадку Японії, як і у випадку будь-якої іншої країни, совєтський режим прагне „добросусідства" на совєтських передумовах, цілком не беручи до уваги оправданих і справедливих вимог другої сторони. У кожному випадку йдеться про „однобічну любов", тобто — до уваги береться тільки те, що суттєве для СССР.

Між СССР і Японією досі не підписаний мирний договір, хоча війна закінчилася перед 30-ти роками. Причина того — відмова СССР повернути Японії захоплені совєтськими військами японські острови. Тепер совєтська преса ще й обвинувачує Японію, мовляв, японські політики важаться висувати „територіяльні претенсії" до СССР. Такого ж характеру совєтські закиди проти Японії про „балянсування" між Москвою і Пекіном. Іншими словами, між СССР і Японією може наступити період добросусідських відносин тільки тоді, коли Японія зречеться легітимних претенсій до своїх, загарбаних Москвою, земель і коли зрезигнує із справді самостійної політики, а буде діяти „в орбіті" совєтської.

Повітряне сполучення із столицею Камбоджі перерване

Фном Пен, Камбоджа. — Згідно з найновішими повідомленнями повстанським з'єднанням пощастило з допомогою ракет вивести з ладу єдиний в столиці аеропорт, через який столиця Камбоджі втримувала контакт із зовнішнім світом, а що найважливіше, де могли приземлюватися американські літаки з постачанням для населення міста і для військ, які обороняють столицю. За непідтвердженими ще інформаціями, керівництво повстанських військ готове до переговорів, але при передумові, що зрезигнує президент Лон Ноль з усім кабінетом. Лон Ноль, однак, відмовився від резигнації, заявивши, що він буде продовжувати боротьбу.

М. Сосновський

ПОМИЛКОВА ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

(Дискусійне)

У дискусійній, підписаній ініціялами „мб" статті „Дилема: за права одиниці чи народу" („Свобода" з 25 лютого), на порядок дня винесене важливе питання тактики у визвольній боротьбі поневоленого народу. Автор статті правильно відзначив, що визвольна боротьба будь-якого народу не розгортається у якійсь політичній порожнечі, а тісно пов'язується з цілим рядом факторів внутрішнього і зовнішньополітичного порядку. Цим останнім аспектом він в першій мірі займається у своїй статті і, у висліді аналізи міжнародної політичної ситуації на сучасному етапі, доходить до висновку, що у світі є зрозуміння і навіть активна підтримка для ідеї політичної незалежности і самостійности т.зв. напівцивілізованих народів Африки й Азії, але такого зрозуміння немає, наприклад, для народів „заавансованої цивілізації", тобто центрально- і східньоевропейських, мовляв, „післяялтинська міжнародна система не знає права на самовизначення народів Европи". Мало того, у повоєнній дійсності є тенденція, твердить автор, рішуче протиставитися всім, що хотіли б захитати встановленим політичним статус кво в Европі.

На основі таких висновків, автор зупиняється над формами боротьби за політичне унезалежнення поневолених народів в Европі, розвиваючи свою теорію боротьби „за права одиниці", як своєрідного проміжного ступеня на шляху боротьби за політичну незалежність. Він твердить, що в той час, коли немає зрозуміння і „юридичної основи" для боротьби за „національні права" (мовляв, ні в чартері ОН, ні в Загальній декларації прав людини про це немає мови), є зрозуміння для боротьби за „загальнолюдські права", і тому визвольну боротьбу треба спрямувати під кутом боротьби за ці „загальнолюдські права" в „існуючій системі", цієї системи формально не заперечувати, відсуваючи, можна б сказати, на далекий плян, питання боротьби за „національні права", тобто за державну суверенність.

У такому контексті автор зокрема наголосив ідею т.зв. культурного плюралізму, як противагу „культурному імперіялізмові" панівних націй (в нашому випадку — російської), пропонуючи цю ідею, як найефективнішу тактичну зброю поневолених націй, мовляв, для неї існує своєрідна „юридична основа" у формі конвенцій про основні права людини. В опінії автора, висування у прямій формі „національних прав" і боротьба за них у сучасній дійсності — справа просто безнадійна, бо тоді треба стати до боротьби з „мілітарним імперіялізмом", тобто переважаючою військовою силою ворога, не мавши у своєму розпорядженні ніяких засобів сили, але зате маючи проти себе в додатку ще цілу міжнародну політичну систему.

В принципі можна погодитися з авторовою оцінкою міжнародної ситуації після Другої світової війни і з переважаючими у світі тенденціями. Нам здається, однак, що все таки ряд справ і проблем у статті представлено не завжди точно, багато дечого поминено, через що пороблені висновки не цілком переконують. Зокрема не переконує твердження автора, мовляв, міжнародні угоди, зафіксовані у різних документах, в тому й у чартері Об'єднаних Націй, створюють „юридичну основу" для системи, в якій одна нація поневолює іншу.

Право на самовизначення, чи принцип самовизначення всіх народів не загинув із смертю Ліги Націй, а радше навпаки, після Другої світової війни він набрав справді універсального характеру. Це знайшло свій вислів у Декларації Генеральної Асамблеї ОН про надання незалежности колоніяльним країнам і народам з 1960 р. Ця Декларація говорить дуже виразно про те, що „підкорення народів іноземному ярму і пануванню та їх експлуатація є запереченням основних прав людини, суперечить Чартерові ОН і перешкоджає розвитку співробітництва та встановленню миру в усьому світі". Далі, там же ж говориться, що „ВСІ народи мають право на самовизначення; за цим правом вони вільно встановляють свій політичний статус і здійснюють свій економічний, соціяльний і культурний розвиток".

Очевидно, коли Генеральна Асамблея схвалювала резолюцію в цій справі, то члени ОН мали тоді на увазі народи Африки і Азії, але принцип як такий від цього нічого не втрачає і формально може бути стосований супроти кожного народу, який поневолює і експлуатує інший народ, втримує його в ярмі. Отже, йдеться тут про загальнозобов'язуючий принцип самовизначення всіх народів у світі, про який немає потреби забувати. Цим принципом слід користуватися у політичній боротьбі.

Европейська проблема — проблема специфічна. Формально беручи, на европейському континенті немає недержавних націй. Це в однаковій мірі стосується Західньої, Центральної і Східньої Европи, включно з европейською частиною СССР. Йдеться тільки про те, наскільки окремі европейські держави є державами справді суверенними, а наскільки вони є залежними, чи просто, як це у свій час дуже правильно окреслив наш зна-

(Закінчення на стор. 3-ій)

В. Давиденко

ПЕКУЧІ ПРОБЛЕМИ НАШОЇ МОВИ

(1)

Тим нашим людям, які нарікають, що наша мова, а зокрема правопис ще не впорядковані, раджу оглянутись назад на яких 50 років, що в історії є дуже коротким відтинком часу. Зробивши це, скептики мусять переконатися, який неймовірно великий крок ступила вперед наша мова, вийшовши на рівень найбільше розвинених західньоевропейських мов. А вже насправді чудом є, що з двох галузей нашого народу — східньої і західньої — розділеної політичними кордонами протягом століть, оформилась єдина літературна мова з єдиним правописом, нехай і не досконалим. Проте, погляньте на правопис англійської, наприклад, мови, щоб побачити, що правопис цієї знаної на всіх континентах мови потребує ґрунтовних змін.

Про те, що проблеми нашої мови насправді пекучі, свідчать нескінченні дискусії на мовні теми, що ведуться на шпальтах еміграційної преси. На жаль, у цих дискусіях беруть участь переважно люди дуже далекі від науки мовознавства. Винісши зі свого села чи містечка певний багаж знань української мови, вони глибоко переконані, що всі українці мають говорити саме так, як говорили у їх селі чи містечку. В часах українізації на Наддніпрянській Україні такого роду люди, не уявляючи, яким складним організмом є літературна мова, авторитетно заявляли, що уживана в пресі й літературі мова „не настояща", бо „в нашім селі так не кажуть". Що це — „мова галицька". За спонукою Володимира Гжицького я, ще бувши студентом, на власнім досвіді переконався, який грубезний мур упертости і нехоті треба було проломлювати, щоб защепити малоросові повагу до української літературної мови і щоб переконати його і московського зайду, що це не „галицька", а всеукраїнська мова 40-мільйонового народу.

Колись уже на еміграції прийшлося мені бути свідком дискусії поміж колишнім шофером з-під Канева і його колегою, колишнім „ґаздою" з-під Трускавця. „Ось ти кажеш „хвайно", — заявив канівець, — а такого слова в нашій мові нема. Ти слухай, як я говорю, я з-під Канева, де поховано Тараса Шевченка. Поняв?" — І схиляючись перед авторитетом Шевченка, його колега - галичанин слухняно повторив: „Поняв".

Тим часом деякі псевдопуристи з числа галичан в одному з таборів ДіПі трактували дядька - полтавця, рідякого проживав на українських землях чи не з трипільських часів, — за москаля, бо він інколи вкидав у свою мову слово „конешно". Тепер, коли із західньо-українських міст і сіл приходять листи, перетикані такими словами, як „больниця", „врач", „удостоверение" — того 300 років русифікованого дядька, очевидна річ, треба реабілітувати і не позбавляти приналежности до української нації.

Москалізмами і польонізмами, на жаль, грішать в однаковій мірі і галичани і наддніпрянці, і то не дядьки з-під Трускавця чи з-під Канева, а люди з високою освітою, які вже добре засвоїли англійську мову, а знання німецької мови привезли ще з Німеччини. Твердо стоячи на засаді, що „української мови вчити мені не треба, бо я її й так добре знаю", вони компромітують себе як інтеліґенти в очах не тільки отих дядьків, а й чужинців та своїх власних дітей, які, на жаль, у невеликому числі, вивчають українську літературну мову з кращих її зразків.

Ми обурюємось і демонструємо проти обмосковлення України, алеж погляньмо на себе. Почитаймо твори Мороза, Караванського, Калинця, Дзюби — молодих людей з різних земель України, які цілий час були під пресом русифікації. Звідки вони винесли чудове знання мови — зі школи, церкви, родини? Ні, вони, українські патріоти, перегризли найкращі словники, перестудіювали твори клясиків, уперто працювали над собою. Тож чи не духове лінивство витворило у деяких наших інтеліґентів своєрідний імунітет супроти поправного вживання рідної мови?

Українська літературна мова творилась протягом десятиліть спільними зусиллями наддніпрянських і галицьких письменників та науковців. Зі старокнижної мови XVII-XVIII сторіч на народній основі постала літературна мова на Східніх Землях, з болями, в тяжкому породі з „язичія" постала літературна мова в Галичині і на Буковині. Були періоди, коли навіть визначні культурні діячі по цей і по той бік Збруча, розчаровані неуспіхами і, здавалося б, неможливістю створити літературну мову, писали, що є дві окремішні українські мови і кожна з них має розвиватися своїми власними шляхами. А найбільші песимісти, серед них і Костомаров, твердили, що „малоруська мова — мова для домашнього вжитку, яка приречена на загибель".

(Продовження буде)

Доповідь, виголошена 21-го лютого у Літературно - Мистецькому Клюбі в Ню Йорку.

І. Крапка

НЕ ВСЕ В СЕРЕДУ ПЕТРА

Якось у „Свободі" я прочитав зворушливу історію з гаманцем, знайденим на машині до копіювання, а це ж мені трапилася історія в зв'язку з такою машиною, то й я пробую її розказати.

Історія почалася в Лондоні, столиці Англії. Декілька років тому я попав туди на одну з українських історичних імпрез. Чи історія про цю імпрезу... пам'ятатиме, то побачимо ми, або наші наслідники. На закінчення перебування у тому місті я подумав, що конечно треба купити щось на спогад. Що ж купиш, чого немає в інших містах? Ходив по Лондоні, по великих і малих вулицях, приглядався особливостям Піккаділлі і Гайд Парку і... накінець знайшов: куплю парасолю! Во що ж іншого купувати в Англії? Та ще й до того в останній тиждень мого перебування у „Ландонс саншайн" (так лондонці називають постійні мряки і дощі)... лило без перерви, отже й практично буде.

Коли ж купувати парасолю, та ще й у самому Лондоні, а не в будь-якому Брадфорді, Менчестері, чи іншому Галіфаксі, то треба таку, щоб можна було нею при нагоді похвалитися, щоб про неї розказати, от хоча б, вона в спадку по якомусь славному лорді, або принаймні куплена в крамниці, до якої забігає Пилип, чи його синок Чарлз, той, що ще в середній школі пробував ґандлю (англійці торгівлю люблять!) та намагався заробити збоку „пару центів на продажу своїх шкільних задач. Зайшов я у магазин з чоловічими уборами, два джентлмени кинулися до мене, бо зразу побачили, що це птиця з іншого гнізда, а такі не раз з насолодою дають обдирати себе. Парасолю вибрав, як казку. Чорна, та ще й для підкреслення її особливости переходить аж у зелене. Пригадав я собі, що колись молодий Дізраелі, ще коли був тільки „МП" (мембер оф Парлямент), носив такого кольору камізельки, щоб дратувати своїх консервативних конкурентів, та й, очевидно, звертати на себе увагу. Парасоля славна була! Наші лондонські старожили аж прицмокували, приглядаючись їй, а я, маючи не абиякий життьовий досвід, нібито „так собі" підкреслено заявив: „Парасоля дорога, то я її секретно позначив". Мовляв, нащо має когось спокушувати. Вчили ж нас, що нагода робить злодія, а якийсь большевицький писака доказав про касира, який опорожнив касу у своєму банку, що не касир втратив гроші, а гроші втратили касира... Коли б грошей не було у касі, то касир їх не взяв би. Отже, не його вина...

Приїхав я з цією парасолею на вільну землю Вашингтона, тобто до дому в Ню Джерзі. І тут вона подобалася людям, зокрема в дні сльоти. Та ось, одного дня прийшлося мені піти до публічної бібліотеки, щоб дещо скопіювати. Прийшлося йти на машину до копіювальні, бо в той час мені, політичному діячеві, треба було відбивати з двадцять примірників моїх писань, щоб розіслати своїм колегам, таким же як і я, політичним діячам. Колись мені моя рідна жінка розмножувала все те на друкарській машинці й не було клопоту. Для цього я аж дві машинки придбав, щоб бувало не стало затримки в політичній діяльності. Політика ж на місці не стоїть і машинки гриміли „раз-у-раз". Проте, сталося щось надзвичайне. моя життьова п о д руга „зґедзалася" (вибачте, милостиві пані, жони і не-жони за вислів, але почув я його давним - давно від мого діда, який був війтом у своєму селі майже цілий свій вік, отже діло знав. Так же само вибачаюся перед „товаришем" Білодідом за літеру „ґ", бо таки, їй Богу, не знаю, яку іншу вжити) і просто - напросто, глянувши на купу паперу, яку їй треба було записати, заявила: А ти що собі думаєш? Я що найнялася в тебе?

Мене так заскочив брак подружньої вирозумілости і демонстративні небажання кооперувати, що я на момент забув язика в роті. А вона, як то кажуть, щоб до удару ще й образи додати, докинула ще й таке: „Взагалі вам старим пора покінчити з тією забавою... Ти краще займися онукою, бо, „ґзиться" без міри й нема кому ладу дати. Принаймні буде якась користь з тебе для фамілії, ну й для народу, про який ви всі так файно говорите..."

Дорогі читачі - чоловіки, що ви в такому випадку зробили б? На всякий випадок, для мене це був кінець переписування на машинці і початок „копіювальної" історичної ери.

Ось я й пішов до бібліотеки. А там машини до копіювання славні! На краєчку однієї поклав я свого капелюха, завісив збоку парасолю і праця пішла. „Даймів я мав повну кишеню, — ще одна причина критичних жінчиних завваг, мовляв, на ті фотокопії, письмові приладдя і значки поштові масток іде... А хто це все читає? — та й намножив я чималеньку гору „творчого писання".

Видно я забарився, бо в міжчасі, при копіюванні через другу машину, перейшло декількох людей, а коло мене два, видно, студенти з грубими книжками під пахвами, спокійно чекали своєї черги. Нарешті я закінчив, позбирав свою творчість та й переніс до недалекого стола, щоб її посортувати. Сортуючи, подумав, щоб перенести капелюха й парасолю до свого столу, бо

(Закінчення на стор. 3-ій)

Б. Цимбалістий

ВАРТІСНА ПУБЛІКАЦІЯ

(Іван Лисяк-Рудницький: „Між історією і політикою")

(2)

Видавництво „Сучасність" видало 25 цих статтей в окремій збірці п. н. „Між історією і політикою". Ці статті були друковані в американському журналі „Слявік Рев'ю", канадському „Канедієн Слявік Рев'ю", польському — „Культура", німецькому — „Дер Монат" та багатьох українських журналах, між ними зокрема англомовних Аналах Української Вільної Академії Наук.

Наголовки статтей: Україна між Сходом і Заходом; Роля України в новітній історії; Розмова про барокко; Структура української історії в XIX ст.; Інтелектуальні початки нової України; Михайло Драгоманов; З драгоманівських студій; Іван Франко у своїх німецьких писаннях; Консерватизм; Вячеслав Липинський; Українська революція з перспективи сороколіття; Четвертий Універсал на тлі української політичної думки; Вклад Галичини в українські визвольні змагання; Український комуністичний маніфест; Микола Хвильовий; Націоналізм, Український визвольний рух під час Другої світової війни; Новий Переяслав в еволюції радянської системи; Проти Росії чи проти радянської системи; Правопорядок і революція; Обережно з утопіями; Виродження та відродження інтеліґенції В обороні інтелекту; Довкола Міжнародного історичного конґресу у Відні.

Як вказують самі наголовки, зацікавлення автора дуже широкі, проте нам здається, що центральною проблемою, до якої автор постійно повертається і яка його „болить", є питання будови власної держави, проблема авторитету, основ, на яких її треба б будувати, питання відношення до влади, правопорядку. В одному з мотто, що їх автор помістив на початку своєї збірки, є слова французького мислителя і дослідника американської демократії А. де Токевіл: „Я хотів причинитись до оснування свободи в моїй країні і відогравати мою ролю в рамках свобідних інституцій". Ці слова вияснюють напрямок зацікавлень автора, його наукову і публіцистичну діяльність, як теж характеризують саму особу автора, зокрема його глибоку віру в ідеали свободи та демократії.

Автор всюди обстоює права і вольності людини, зокрема свободу слова та науково - мистецької творчости (проблемі інтелектуальної свободи присвячена стаття „В обороні інтелекту"). Рівночасно думання Лисяка Рудницького має сильні консервативні первні. З усіх українських політичних мислителів він, мабуть, найбільше цінить В. Липинського і цей останній мав на нього очевидний вплив. Від Липинського виводиться, наприклад, прикладання вирішальної ваги до ролі провідних меншостей у суспільному житті та „елітитський" підхід в оцінці історичних явищ. Проте, в противагу Липинському, який визнавав лише монархічно-династичний леґітимізм як запоруку правопорядку і стабільности влади, І. Лисяк Рудницький вважа, що в нашу добу таку саму ролю може відігравати демократичний леґітимізм, тобто узаконення влади через несфальшований народний мандат (див. „Правопорядок і революція". Ця стаття повинна зацікавити кожного українця, що свідомий труднощів створення влади та її вдержання. Відомо, це є центральне питання для нашого ставання як нації - держави).

Традиційний український демократизм був в більшій чи меншій мірі народництвом. Демократизм автора збірки яскраво народницький. В книжці ніде не проповідується культу простолюддя чи „працюючих мас". Автор ставиться з недовірям до всіх проєктів ідеального безклясового та неантагоністичного суспільного устрою (див. статтю: Обережно з утопіями). В одному місці автор говорить про себе, як „стихійного Торі": торії — це традиційна назва англійських консерватистів. Оце сполучення консервативних і демократичних ідей висуває І. Лисяка Рудницького як наскрізь оригінального та чи не єдиного в нас мислителя такого напряму.

Автор не з'ясовує ніде систематично свого політичного „вірую". Повищез'ясовані погляди можна вивести з його цікавих та оригінальних аналіз структури та динаміки нашого суспільства в минулому і сучасному та його інтерпретацій ролі та значення окремих постатей минулого в нашому історичному ставанні (М. Драгоманів, В. Липинський, М. Хвильовий). Серед нас панує чимало втертих понять і стереотипних уявлень про певні події та постаті з нашої історії. Часто вони лише вказують на поверхове знання власної історії. Проф. Лисяк Рудницький дає цікаві та оригінальні насвітлення тих явищ і подій.

Неможливо тут обговорювати кожну статтю збірки, хоч усі вони цікаві й стимулюючі. Звернемо увагу на його знамениті репліки чужим авторам, які легковажать значення України або насвітлюють українські державницькі змагання однобічно. Відповіді І. Лисяка - Рудницького річеві, добре обосновані і переконливі. Один з таких авторів (проф. Адамс), нарікаючи на „націоналістичний жужель" українських учених, висловлює признання І. Лисякові Рудницькому за його об'єктивне трактування українських проблем, зокрема за ствердження про слабкість українського національного руху в 1917-му році.

У відповідь І. Лисяк-Рудницький нагадує йому, що не лише укр. національний рух, але всі інші опозиційні течії та рухи в дореволюційній Росії були числово незначними, проте до революції дійшло. В умовах царського деспотизму опозиційні рухи не мали можливости поширити свою базу. Далі автор наводить цікаві свідчення німецького мандрівника И. Г. Коля, австрійського консула Седлячека і вкінці російського чорносотенця С. Щоголева про дрімаючий національно - революційний потенціял українських мас.

Це, мабуть, треба постійно нагадувати американським історикам, що міряють силу різних рухів та ідей числом їх визнавців, і на цій підставі намагаються передбачити дальший розвиток подій. Залюблені у свою статистику, вони мов би не розуміли динамічної наснаги певних і-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ВАРТІСНА ПУБЛІКАЦІЯ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

дей, які, хоч на початку мають мало визнавців, в короткому часі здібні мобілізувати широкі маси. До таких ідей належить національно-визвольні ідеї. І. Лисяк-Рудницький, обороняючи українських істориків перед закидом тенденційности, запитує проф. Адамса, чому російським історикам ніхто не закидає тенденційности. Якщо українська національність є нібито перешкодою бути об'єктивним в історичних дослідах, чому цього ніхто не висуває проти російських учених. Важко собі уявити, що міг би проф. Адамс відповісти на логічні аргументи І. Лисяка - Рудницького.

Читаючи статті І. Лисяка-Рудницького, ніхто не може мати сумніву на ґрунті чиїх інтересів він стоїть. Це, однак, не перешкоджає трактувати проблеми української історії об'єктивно і справедливо. Хоч сам ніколи не був прихильником ідеології ОУН, навпаки радше її рішучим критиком, проте він вважав своїм обов'язком виступити в обороні націоналістичного руху на сторінках літературного додатку до лондонського Таймсу, коли там неправдиво закинули українському національно-визвольному рухові реакційність, проти-польське, противоросійське, антисемітичне, про - нацистське, фашистське наставлення.

Він пригадав британському авторові свободолюбні, демократичні і гуманістичні традиції українського національного руху в минулому. Якщо ці риси були перервані на короткий час, (в 30-их роках) вияснення треба шукати в розпачливому становищі" українського народу між обома війнами. „Екстремна" ситуація породила екстремістську реакцію". Зрештою, „інтегральні націоналісти за свої помилки надолужили хоробрими партизантськими діями проти нацистської Німеччини і комуністичної Росії".

Так само переконливо він вияснює нібито протипольське і противоросійське наставлення націоналістичного руху. Вони були зумовлені неякоюсь постійною ворожістю до польського та російського народів, але фактом, що Польща і Росія були окупантами українських земель.

Стиль писань І. Лисяка - Рудницького ясний. Автор має здібність з'ясовувати нераз складні політичні, історичні чи соціяльно - економічні питання в спосіб зрозумілий і не лише для спеціялістів. Стиль віддзеркалює думання людини. Думання автора логічне, оперте на широкому знанні фактів. В нього нема зайвого патосу, пустої фразеології, емоційних апелів, чим багато наших публіцистів грішить і що їм замикає двері доступу до чужих журналів.

Про нещодавно померлого американського політичного мислителя Волтера Липмана тижневик „Нюсвік" писав, „він був спокійним, ясним голосом раціонального думання в сторіччі, яке ставало щораз більше ірраціональним". Таку саму оцінку можна дати і писанням І. Лисяка - Рудницького.

Слідкувати за логічними міркуваннями автора, за його блискучими аргументами — це справжня інтелектуальна приємність, яку рідко доводиться переживати. Збірка обговорюваних тут статтей доводить, що в особі І. Лиляка - Рудницького маємо першорядного політичного мислителя.

НЕ ВСЕ В СЕРЕДУ ПЕТРА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

там вони можуть комусь заваджати.

Еги ж—глянув на машину до копіювання, а там „студентів" не було, не було й мосї лондонської парасолі. Не тільки я був кандидатом на лорда, й іншим забаглося лордівства. А я ту парасолю так беріг! Навіть секретне позначення не помогло. На щастя, „студенти" залишили мого капелюха, не пізнавшись на його історичній вартості. Він бо куплений чверть сторіччя тому, зараз після приїзду до Америди на нюйоркському „Хрещатику", тобто на другій евеню. Та ще й у того жида, що то вчив наших людей по-українськи говорити, коли вони язики ламали англійщиною: „Говоріть по нашому, я все розумію, тут майже всі розуміють по нашому".

І цей капелюх, на щастя, залишився! Як багато могутніх дум і великих задумів під ним зродилося, правда, майже ніщо з них не здійснилось, а скількох історичних подій свідком він був. Та ж це чистий скарб! Радість чимала, проте й парасолі шкода. Гаспиди „заіванили"!

От, і пригадав я собі це все, читаючи „Шукайте, а найдете". Не знайшов я своєї парасолі, хоч і завісив на машині до копіювання. Інші мали ліпше щастя. Та — „не все в середу Петра".

Конгресова підкомісія відклала розгляд військової допомоги для Камбоджі

Вашингтон. — У вівторок, 4 березня, Підкомісія для закордонного діяння в Палаті Репрезентантів рішила відкласти на пізніше розглядання вимоги Білого Дому, щоб Конгрес негайно проголосував 222 мільйони долярів військової допомоги для Камбоджі. Коментатори вважають рішення конгресової підкомісії важливою прогрою Білого Дому, бо відложення цієї справи на пізніше майже запевняє, що Конгрес не матиме змоги голосувати в цій справі перед 1-им квітня, а президент Форд кількакратно заявляв, що Камбоджа мусить одержати цю допомогу до того реченця, щоб могти встоятися перед підтриманими комуністами п о в станцями „Хмер Руж".

Перед голосуванням в справі відложення справи військової допомоги для Камбоджі, Підкомісія для закордонного діяння відбула наради із 8-членною конгресовою місією, яка недавно повернулася з Індокитаю. Один із членів місії, республіканський конгресмен Пол МекКлоскей, який досі часто виступав проти надання додаткової військової допомоги для Камбоджі та Південного В'єтнаму, заявив Підкомісії, що Конгрес повинен проголосувати законопроєкт, який призначив би 75 мільйонів долярів на економічну допомогу для Камбоджі і 116.7 мільйона долярів на військову допомогу, але зазначив, що на тому американська допомога для тієї азійської країни повинна закінчитися. Три інші члени місії підтримали пропозицію МекКлоскея, деякі заявили, що можуть тільки погодитися на економічну, а не військову допомогу для Камбоджі, а ще інші сказали, що ще не дійшли до остаточного рішення в цій справі.

Кіссінджер знову виїхав на Близький Схід

Вашингтон. — Згідно з раніше наміченим пляном, державний секретар ЗСА Генрі Кіссінджер виїхав 5 березня поновно на Близький Схід, щоб там розпочати вже конкретні переговори щодо перемир'я між Ізраїлем і арабськими державами. Перед виїздом Г. Кіссінджер заявив, що в його оцінці є однакові вигляди на успіх і неуспіх його місії. Як відомо, вже раніше він заявляв, що це буде його остання спроба допровадити до якогось погодження між Ізраїлем і арабами. У випадку невдачі, як що, до речі, найбільше розраховує СССР, справа дальших переговорів буде в компетенції Женевської конференції під спільним головуванням ЗСА та СССР.

ПОМИЛКОВА ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

(Закінчення зі стор. 2-ої)

вець міжнародного права проф. В. Галайчук — „поневоленими".

Різні ступені державної суверенности і залежности — не є ніякою новістю в історії, як і не є новістю юридичні фікції-держави з фікційним статусом, створювані такими чи іншими імперськими центрами. Колись такі юридичні фікції у формі квазі - суверенних монархій в різних частинах світу творили західньоевропейські колоніяльні імперії, тепер продуцентом таких фікцій є ще остання европейська колоніяльна імперія — совєтська Росія, яка має розбудовану цілу струнку систему квазі - держав, чи то у формі безпосередньо залежних від московського центру складових республік СССР, чи у формі т.зв. сателітніх держав. Система цих совєтських квазі - держав включає не тільки частину европейського континенту, але й значну частину азійського. Мова тут про совєтські центрально - азійські і кавказькі „республіки".

Коли говоримо про тактику боротьби за політичне унезалежнення і державну суверенність всіх европейських народів, то не можемо випускати з уваги цього засадничого моменту. Мало того, ми не повинні ставити знаку рівняння між статусом поневолених народів Европи з одного боку і Азії, чи Африки — з другого. Проблема загального принципу самовизначення всіх народів світу — одна справа, конкретні випадки на окремих континентах чи в окремих державах — інша справа. Політична дійсність і обстановка, — внутрішня і зовнішня, — нормально передрішують стосування такої чи іншої тактики, і тому оцінка дійсности і обстановки мусить бути справді точна і максимально об'єктивна, якщо ми прагнемо знайти дійсно можливо найправильніший шлях для нашої політично - визвольної діяльности.

Права людини і права народу

Деклярація ОН, про яку згадано, виразно ставить знак рівняння між „основними правами людини" і „правом на самовизначення", стверджуючи, що поневолення народу іншим народом є „запереченням основних прав людини". Це цілком правильно, бо в умовах політичного поневолення й економічної експлуатації народу народом не може бути й мови про пошанування основних прав людини, якщо ця людина належить до поневоленої нації.

Ідея боротьби за „загальнолюдські права" з виелімінуванням вимоги щодо „національних прав", або, — користуючись мовою Деклярації ОН, — „права на самовизначення" для тих народів чи націй, які не мають змоги вільно рішати про свою долю, треба вважати за ідею вихолощену з найсуттєвішого, без чого вона не має насправді реального значення. Це стосується також і актуальної міжнародної політичної ситуації, а зокрема ситуації на европейському континенті.

Здається, що автор обговорюваної статті був би так не ставив проблеми, коли б був взяв до уваги Деклярацію ОН в 1960 року, а не обмежився тільки Загальною деклярацією прав людини і пізнішими міжнародними конвенціями про політичні, громадянські, соціяльні, економічні і культурні права.

Звуження визвольної боротьби за державну суверенність до боротьби за окремі права може мати дуже негативні наслідки для цієї боротьби, в першій мірі психологічного порядку, на що, до речі, звертає увагу сам автор. Притягнений на допомогу приклад з німцями тут нічого не доказує, бо мова йде про різні справи. Інша справа — „вороже наставлення" до намагань нарушити існуючий статус кво в Европі, мовляв, цього не прагне ні Захід, ні Москва. Але і тут не цілком правильний підхід до проблеми. Ясно, що статусу кво в Европі ніхто з „власть імущих" не хоче порушувати. Ми, однак, тактично повинні виходити із становища, що прийняття постулятів національних визвольних рухів, в тому й українського, насправді не порушує в Европі політичного статусу кво, а тільки „порядкує внутрішні справи" залежних чи „поневолених" держав відповідно до волі їхнього населення і згідно з різними міжнародними постановами, угодами і конвенціями. Це стосується в однаковій мірі сателітніх держав, як і т.зв. совєтських національних республік, державність яких формально визнає Москва, але, наприклад, з якихось причин не хочуть визнати західні держави — в тому ЗСА, Великобританія, Канада тощо.

*

Закінчуючи ці завваги на тему зазначеної статті, ще раз стверджуємо важливість правильної тактики у визвольній боротьбі. Пропозиції автора, з'ясовані у формі дилеми, такою дилемою, однак насправді не є, бо йдеться тут про два аспекти однієї і тієї самої проблеми — основних прав людини, до яких належить також і право жити у власній національній, справді суверенній державі. Це не „реторика", ані „хрестоносний похід", а концепція, що стала панівною в наші дні на цілій земній пляneті і є сьогодні зрозумілою для кожного. Наявність ще останнього в світі російського імперіяльного колоніялізму в Европі і Азії цієї концепції нівчому не знецінює, а тільки примушує до скріплення заходів на шляху її повної перемоги.

Отже, на порядку дня боротьба не тільки з „культурним імперіялізмом", а з усяким імперіялізмом за „волю народів і людини" у всьому світі, в тому і в Европі. Без „волі народам" не може бути мови про „права людини".

Український Літературно Мистецький Клюб
Нью Йорк 149-2

З Літературно - Мистецького Клюбу в Нью Йорку інформують, що там в п'ятницю, 7-го березня ц.р. о год. 7.30 вечора ред. Михайло Кучер прочитає доповідь на тему: „Українські та жидівські рухи спротиву в СССР". В доповіді будуть порушені такі питання: характеристика двох рухів і їх порівняння; протирежимні пісні в СССР; чи Захід повірить Солженіцинові. Після доповіді запити і дискусія.

Виступ сумівських ансамблів у Вест Пойнті

Це вперше в історії славної американської військової академії у Вест Пойнті, Н. Й. виступили мистецькі одиниці із виразною українською ідентичністю. І так в неділю 9-го лютого ц. р. о год. 1-ій по полудні в „Тейер Гол", Осередок СУМА ім. генерала-хорунжого Тараса Чупринки в Ню Йорку дав двогодинний концерт під назвою: „Українські танці, спів і музика". Цей вдалий концерт відбувся завдяки українському кадетові, колишньому сумівцеві з Ню Йорку, Богданові Твердовському, який є на третьому році навчання у військовій академії.

Концерт виконали дві мистецькі одиниці Осередку: танцювальний ансамбль „Верховинці" (сорок молодих осіб) під проводом хореографа Олега Гензи і дівочий хор „Жайворонки" (біля п'ятдесяти п'яти осіб) під диригентурою інж. Романа Степняка. Пояснення англійською мовою, до кожної точки програми, подавала кадетам сумівка Єлисавета Сидор-Чарторийська, на вступі згадавши історію України і про те що хоча Україна нині находиться у большевицькій неволі, усе ж свободолюбний дух українського народу не завмер і сьогодні він там проявляється з великою силою.

Першою точкою концерту був „Привіт", в якому танцюристи і хористки привітали публіку старинним українським звичаєм — хлібом і сіллю, відтак танцюристи, зотягнені в різні українські народні строї, виконали ряд танків.

Дівчата — танцюристки виступили з танками; „Верховино", „Тропотянка", „Полька" і „Веснівка", а хлопці затанцювали „Повзунець" і „Запорожці". Вони виступали щораз то в інших строях, характеристичних для кожного танку. Є. Сидор-Чарторийська пояснювала публіці про ці народні строї і про походження кожного танку. Вона цю тему також підкреслила, коли Галя Лев (член ансамблю „Верховинці") дала власну інтерпретацію „Весни" в українському балетному танку.

Найцікавішими точками програми були танці, в яких дівчата і хлопці танцювали разом, а саме: „Гуцулка", „Козачок" і „Гопак". З технічного боку, сильна скорість, з якою танцюристи виконали цей танок прямо пірвала зі собою присутніх. У „Козачку", тріо наймолодших „Верховинців" (Оля Генза, Олександер Рудзінський, Михайло Масний) прегарно виконало типічний український танок.

Останньою точкою програми був „Гопак'. Ентузіязм, з яким тан'цюристи виконали цей танок, охопив публіку, яка плескала в такт музики протягом цілого танку. Солісти: М. Благий, Б. Синенко, М. Паращак, Роман і Леонід Строцькі — виявили свою техніку і темперамент в цьому бравурному танку, як і в танку „Запорожці". Рівночасно не можна оминути дівчат солістів, Г. Лев, О. Сохан, Дарію Гензу, І. Кузів та О. Коваль. Є Сидор-Чарторийська пояснила, що це найбільш улюблений танець не тільки в Україні, але й в цілому Совєтському Союзі і, що деякі люди думають, що це російський танець. Тимчасом він є виключно український в якому виказуються темперамент українців і їхня любов до життя і свободи. „Верховинці" з таким запалом виконали гопака, що захоплена публіка спонтанно влаштувала їм п'ятихвилинну овацію.

Чималою заслугою такого великого успіху ансамблю „Верховинці" була їхня оркестра в складі: Л. Рудзінського, Г. Рибіцького, Ф. Матюка і Я. Кузіва. Вони добре грали до танців танцюристів, додаючи темпа й одночасно захоплюючи й не-українську публіку.

Напереміну поміж танцями, виступав хор „Жайворонки", який відспівав вісім українських пісень під диригентурою інж. Р. Степаняка (який більшості тих пісень дав музичне оформлення) з фортепіяновим супроводом Хризанти Зубрицької-Янг. Хористки заімпонували кадетам голосами, молодістю й українськими стилізованими строями. Вони спершу виконали дві ліричні пісні: „Доріжка" (слова М. Маслого, мелодія В. Весоловського) і „Над Прутом" (слова М. Хромси, мелодія Д. Циганкова). Солістами в „Доріжці" були Іванка Кузів і Оксана Харук. Є Сидор-Чарторийська пояснила, що пісня „Над Прутом" описує небувалу красу ріки Прут в Україні і любов українців до рідної землі. Опісля хористки відспівали дві українські військов пені: „Вперед" (пісня УПА) і „Синя Дивізія" (оригінальна мелодія Синьожупанників). Перед цими піснями, Є. Сидор-Чарторийська оповіла кадетам про українську боротьбу за самостійність.

У другій частині програми, „Жайворонки" виконали три веселі й жартівливі пісні: „І по цей бік гора" (в'язанка українських народних пісень), „І шумить, і гуде" (народна пісня, муз. оформлення І. Верйовки) і „Пташиний хор" (народна пісня, солістка Оля Гірняк). Публіці дуже сподобалися ці пісні, бо хоч і не розуміли вони слів пісень, то відчували їхній зміст, дивлячись на обличчя дівчат та усмішки. Останньою піснею „Жайворонків" була „На добраніч" (слова М. Рильського, мелодія Т. Подельського, солістка Марта Степ-Кокольська) у якій хористи попрощалися із кадетами.

Багато праці вкладено в підготові цього концерту, виконавцями, керівниками ансамблів, Управою Осередку СУМА в Ню Йорку під керівництвом голови Корнеля Василика, як також кадетом Б. Твердовським, який займався рекламою цього концерту на Вест Пойнті, транспортацією ансамблів, технічними проблемами виступу тощо.

Великий успіх концерту заохотив сумівців до ще більш наполегливої праці в ансамблях, а будучі американські військові провідники напевно ніколи не забудуть хто такі українці, їхню боротьбу за самостійність і свободу та українські танці і пісні.

При вступі на залю перед програмою концерту, кадети вручали присутнім програми в яких, крім програми концерту, на четвертій сторінці подано коротку історії України.

Ірина Гоповська

Пресовий референт Осередку

В Китаю поновлюють наступ на „буржуазні тенденції"

Гонг Конг. — В Китаю поширено статтю відомого полеміста і фактичного речника Мао Тсе-тунґа, Яо Вен-юана, який виступав з пересторогою перед „новими капіталістичними елементами і вискочками", що прагнуть підмінувати і знищити соціялістичну систему. У статті є обширніша аналіза „буржуазних тенденцій" і „клясової боротьби", але немає нічого конкретного сказано, про кого мова і що насправді автор статті, чи її ініціятор — сам Мао Тсе-тунґ — мають на увазі. Автор статті відзначає, що згідно з найновішими вказівками Мао, конечним є змiцнити „диктатуру пролетаріяту" в країні і що зміцнення цієї диктатури має служити „загальнонаціональній стабільности і єдності", що можна інтерпретувати, як пишуть коментатори, як незадоволення Мао сучасною ситуацією і що, мовляв, країні загрожує „нестабільніст". Яо Вен-юан звертає увагу, що молоде китайське покоління не виявляє „пильности" і падає жертвою „буржуазного світогляду". За його словами, „недосвідчені буржуазні елементи відверто порушують закон, коли досвідчені і обережні буржуазні елементи з довгим стажем керують ними — з-поза сцени" і що „це є звичайне явище у нашому суспільстві і в час клясової боротьби на сьогодні. Ми мусимо придержуватися засади, пише він, щоб вдаряти по тих, які діють за сценою, маючи справу з молодими, розкладеними людьми, які поповнили злочини".

Равт Української Преси і Радіо на 1975 р.

З черги 9-ий, цьогорічний Равт Української Преси і Радіо, влаштований Спілкою Українських Журналістів Канади в суботу 15-го лютого ц. р. у модерній залі Олд Мил в Торонті, завдяки голові СУЖК Василеві Дідюкові був вповні успішним. Коло 800 осіб, у тому багато молоді, взяло участь у Равті. Цьогорічною атракцією була „Міс Бельгія", Анна Марія Сікорська з Бельгії, яка побіч: „Міс Канада" Донни Савицької, „Міс Аргентина" — Галини Дудик, „Міс Франція" — Ізабелі Надії Крумакер, була четвертою з ряду красунею-українкою, які репрезентуючи свої країни, з гордістю підкреслюють своє національне походження, брали участь у попередніх Равтах. Цьогорічний Равт притягнув також багатьох гостей із дальших сторін, з Детройту, Боффало, Монтреалю, та інших міст в околицях Торонта. Серед визначних осіб політичного і суспільно-громадського життя були: генеральний консул Бельгії Франс Гінтендс, кол. міністер І. Яремко з дружиною, радний міста В. Бойчук, голова Українського Світового Визвольного Фронту д-р Р. Малащук, заступник президента СКВУ М. Плав'юк з дружиною, генеральний секретар СКВУ — мгр Юрій Шимко з дружиною, „Міс — Брюсселі" Моніка Гуйгаертс, ескорт „Міс Бельгії" п-і С. Мюлер з Бельгії і багато інших, між ними англомовна преса і телевізія. Перевозове бюро „Астри Травел" і Ейр Кенада, які спричинились до переїзду Міс Бельгії, репрезентували: мгр Т. Волошин з дружиною, Р. Грицина, Джов Варецькі і Фред Косецкі з дружинами, яким належиться спеціяльна подяка, за всі старання і допомогу.

Равт Української Преси і Радіо, відкрила заступниця голови СУЖК, Ірина Макарик по-українському, англійському і французькому, вітаючи присутніх і передаючи дальше ведення програми майстрові церемонії мгр Е. Гуцулякові, який представив мистецьке тріо „Калина", яке у виконало чотири пісні.

Представивши присутніх гостей, голова СУЖК ред. Василь Дідюк у товаристві минулорічної кралі Софії Степової, привітав Міс Бельгію і вручив її історію України, англійською мовою, та чудово різьблений альбум, який вже по певній традиції дарують всім кралям-гостям Організації Визвольного Фронту з Гвелфу і околиці, через свого представника Василя Бицика. Софія Степова привітала Міс Бельгію по-французькому і вручила їй квіти. Окремо Бельгію вітав генеральний консул Бельгії Франс Гінтендс. Словами подяки Міс Бельгія закінчила цю частину програми. Опісля майстер церемонії представив репрезентантку підпільної преси в Україні Олю Лойовську, яка у чудовому українському строї, під рясні оплески представилась публіці. З-поміж 11 кандидаток жюрі в складі: п-і М. Стиранка, Р. Дольницької і Вериги, Стиранки і Семотюка обрали кандидатку щоденної радіопрограми „Пісня України" Наталку Реву — Кралею Української Преси і Радіо Канада на 1975 р., першою Княжною Ліду Гнатейко — репрезентантку тижневика „Наша Мета", другу Княжну Лілю Філь — репрезентантку тижневика „Новий Шлях". Коронацію новообраної кралі довершили минулорічна краля Софія Степова і Міс Бельгія — Анна Марія Сікорська. До привітів і гратуляцій голови СУЖК ред. Василя Дідюка який вручив обраним грошові стипендії, долучились також: кол. міністер І. Яремко, радний Василь Бойчук, який вручив відзнаки Міс Бельгії і новообраній кралі, в заступстві міста і Ради Метрополітального Торонта відзнаки. Отець О. Гощуляк заступав перешкодженого Владику Ізидора і передав в його імені привіт і побажання. Представлено також ескорт Анни Марії Сікорської „Міс Бельгії", Андрія Дзюбинського і Андрія Веригу, як також усіх ескортів кандидаток на кралю. Залю прикрашено трьома прапорами, канадським, українським і бельгійським. До забави пригравала знана в Торонті оркестра п. Демянчука. Шкода, що з багатьох зголошених чудових кандидаток вибирається тільки три, інші проте ті які не попали у щасливу трійку, повинні пам'ятати, що вони залишаються кралями свого часопису чи радіо на цілий 1975 р., а це теж чимала честь і відзначення.

Н. Н.

✝ ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮРІЙ ЯРОМА ст., член УНСоюзу Відд. 73 Т-ва Шевченка в Провіденс, Р. Ай. Помер 11 червня 1974 р. на 80-му р. життя. Нар. в Австрії, став членом УНСоюзу в 1938 р. Полишив у смутку дружину Марію, 5 синів, 2 дочки 11 внуків і 10 правнуків. Похорон відбувся 14 червня 1974 р. на цвинтар св. Михаїла в Белингам, Масс.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар Д. Василик

СТЕФАН КУНКЕВІЧ, член УНСоюзу Від. 466 в Брантфорд, Онт. помер 23 травня 1974 р. на 75-му р. життя. Нар. в Европі, став чл. УНС в 1959 р. Полишив в смутку дружину Еву. Похований в Брентфорд, Он.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

Л. КОЗАК, членка УНСоюзу 150 Від. Т-ва ім. М. Грушевського в Пітсфілд, Масс, померла 18 червня 1974 р. на 74 році життя. Нар. в Борщівщині, Зах. Україна, стала членкою УНС в 1939 році. Полишила с смутку близьчу і дальшу Родину. Похована на цвинтарі св. Йосифа в Пітсфілд, Масс.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар І. Тарнавскі

ФРАНКО АЛСІБІЯДЕ, член 68 Відд. Т-ва Січ. в Форд Сити, Па. помер 6 серпня 1974 р. на 54-му році життя. Нар. в Італії став членом УНС в 1964 р. Полишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся 9-го серпня 1974 р. на цвинтарі Св. Марії в Форд Ситі, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар М. Турко

МАРІЯ КАЛІНГО, членка УНСоюзу 228 Відд. Т-ва св. Анни в Сант Клейр, Па. померла 21 липня 1974 р. на 83-му році життя. Нар на Лемківщині, Україна, стала членкою УНС в 1934 р. Полишила в смутку дітей: Симона, Гаррі, Михайла, Петра, Івана, Василя, Марту Анну і Александру. Похорон відбувся 24 липня 1974 р. на укр. кат. цвинтарі, св. Миколая в Сант Клер, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар Анна Сінскі

ПЕТРО ФУТЕЙ, член УНСоюзу 240 Відд. в Клівленді, помер 14 серпня 1974 р. на 60-му році життя. Нар. в Варині, став членом УНС в 1958 р. Полишив у смутку дружину Марію і сина Богдана. Похорон відбувся 17 серпня 1974 р. на цвинтарі свв. Петра і Павла в Парма, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар М. Кігічак

ОМЕЛЯН МАЦИНА, член УНС 346 Відд. Т-ва Львів в Клівеланді, помер 18 серпня 1974 р. на 52 році життя. Нар. в Зах. Україні, став членом УНС в 1971 р. Полишив в смутку дружину Ірину і 13 літнього сина Ореста. Похорон відбувся 21 серпня на цвинтарі свв. Петра і Павла в Пармі, Огайо.
Вічна Йому Пам'ять!
С. Глоговський, секр.

ТЕКЛЯ ПІДГОРЕЦЬКА, членка УНСоюзу 156 Відд. Т-ва ім. Т. Шевченка в Честер, Па. померла 24 серпня 1974 р. Нар. 27 грудня 1899 р. в Україні, стала членкою УНС в 1934 р. Полишила в смутку дочку Юлію, Похорон відбувся 27 серпня 1974 р. на цвинтарі Лавнкрофт, Лінвуд, Па.
Вічна Їй Пам'ять!
М. Новак сек.

ЮЛІЯ ЛЕСНЯК, членка, УНСоюзу 133 Відд. в Нюарку, померла 17 серпня 1974 р. на 75-му році життя. Нар. в Пенсильвенії, стала членкою УНС в 1933 р. Полишила в смутку дочку Іванну. Похорон відбувся 20-го серпня 1974 р. на цвинтарі Евергрін в Гілсайд.
Вічна Їй Пам'ять!
Секретар

ПЕТЕР МАЧУШАК, член УНСоюзу Відд. 109 Т-ва св. Михаїла в Бентлейвілле, Па., помер 22 серпня 1974 р. на 79 році життя. Нар. в Польщі. Полишив в смутку дружину Катерину, дочок: Марію, Ольгу, Гелену, Катерину і Соню; синів: Петра, Михайла, Івана, Павла і Теда. Похорон відбувся на цвинтарі Пресвятого Серця в Моногелла, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
В. Звірек сек.

ІВАН ГОЛОВІД, член УНСоюзу Відд. 77 Т-ва Івана Франка в Йорквілл, помер 28 серпня 1974 р. на 60-му році життя. Нар в Йорквілл Огайо, став членом 1942 р. Полишив в смутку дружину Естеру, с. Івана, дочки Нансі і Марію Анну. Похорон відбувся 31 серпня на цвинтарі Сагертови., Сагертови, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Федаш сек.

ІВАН ЮРКІВ, член УНСоюзу Відд. 105 Т-ва св. Володимира в Філядельфії, Па., помер 16 серпня 1974 р. на 60-му році життя. Нар. в Філядельфії, Па., став членом УНС в 1933 р. Полишив в смутку дружину Софію. Похорон відбувся 20 серпня 1974 р. на цвинтарі Овкланд у Філядельфії, Па.
Вічна Йому Пам'ять!
Н. Ракочий, секр.

МИКОЛА МАКУСІЙ, член УНСоюзу Відд. 217 Т-ва св. Йосафата в Рочестері, Н. Й., помер 31 серпня 1974 р. на 55-му році життя. Нар в Україні, став членом УНСоюзу в 1969 р. Полишив в смутку 2 сини Івана і Андрія та 3 внуки. Похорон відбувся 4 вересня 1974 р. на цвинтаці Голи Сепулчє в Рочестері, Н. Й.
Вічна Йому Пам'ять!
Т. Кубаріч, секр.

МАРІЯ ПИНЮК ЮЗВАК, членка УНСоюзу Відд. 151 Т-ва св. Марії в Аллентовн, Па., померла 17 червня 1974 р. на 64-му році життя. Нар. у Ансонія, Конн., стала членкою УНС в 1928 р. Полишила в смутку мужа Мітчелла, сина та дочку. Похорон відбувся 19 червня 1974 р. на цвинтарі св. Михаїла в Гластонбурн, Конн.
Вічна Їй Пам'ять!
Анна Пинюк, секр

ІВАН ВОВК, член УНСоюзу Відд. 436 Т-ва ім. Митр. А. Шептицького в Кіченер, Онт., помер 8 квітня 1974 р. на 50-му році життя. Нар. в Яблонівці пов. Камінка Струмілова, Зах. Україна, став членом УНС в 1969 р. Полишив в смутку сина Степана, дочок Марію і Ірену. Похорон відбувся на цвинтарі Вудланд в Кіченер,, Онт.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Вербовецкі, сек.

ВОЛОДОМИР КОЛДАНСЬКИЙ, член УНСоюзу Відд. 217 Тва св. Йосафата в Рочестері, Н. Й., помер 6 червня 1974 р. на 86-му році життя. Нар. в Україні, став членом УНС в 1931 р. Полишив в смутку сина Михайла внука 2 правнуки і сестру Анну. Похорон відбувся 7 червня 1974 р. на цвинтарі Голи Сепалчер в Рочестері, Н. Й.
Т. Кубаріч, секр.

МАРІЯ БАШТУРА, членка УНСоюзу Відд. 287 в Джерзі Ситі, Н. Дж., померла 10 червня 1974 р. на 77 році життя. Нар. в Польщі і стала членкою УНС в 1921 р. Полишила в смутку дочки Розу, Альбіну і Юлію та сина Івана. Похорон відбувся 13 червня 1974 р. на цвинтарі св. Івана в Спрінгдал, Конн.
Вічна Їй Пам'ять!
О. Стецура, секр.

АННА ГЕРМАН, членка УНСоюзу Відд. 331 Т-ва ім. Ст. Мельничука в Міллвілл, Н. Дж., померла 15 червня 1974 р. на 81-му році життя. Нар. в Шамокіні, Па. і стала членкою УНС в 1940 р. Полишила в смутку дочку Ольгу, сина Фреда, 2 братів і 4 сестри. Похорон відбувся 18 червня 1974 на цвинтарі свв. Петра і Павла української православної церкви, в Мілвілл, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
Н. С. Романік, секр.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСоюзу

СЕРЕДА, 13-го БЕРЕЗНЯ 1975 р.

БАЛТИМОР, Мд. Загальні збори Т-ва ім. Ів. Франка 337 Відд. о год. 7:30 веч. в домі Самопомочі при 239 S. Broadway. На порядку: звіт Управи, дискусія, вибір нової Управи, пляни праці на 1975 р. Проситься чл. прибути на збори. — Управа.

НЕДІЛЯ, 16-го БЕРЕЗНЯ 1975 р.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Йосафата 217 Відд. о год. 1:30 по пол. в Укр.-Амер. Клюбі при 292 Гадсон Авеню. На зборах буде присутній делегат з Централі УНС. Справи дуже важні і на часі. Проситься чл. прибути. — М. Яремчук, секр.

БІНГЕМТОН і ДЖАНСОН СИТІ, Н.Й. Річні збори Т-ва Запор. Січ 21 Відд. о год. 2-ій по пол. в приміщенні Меморіяльного Осередку при церкві св. Івана в Джансон Ситі, Н. Й. На порядку: звіти, вибір Управи на 1975 р. та пляни праці. Проситься чл. прибути. — В. Галич, секр.

ПОВІДОМЛЕННЯ Адміністрації „Свободи"

ПОВІДОМЛЯЄМО ВСІ ОРГАНІЗАЦІЇ І ПООДИНОКІ ОСОБИ,

що Адміністрація не буде поміщувати жадних оголошень

ЯКЩО ПОПЕРЕДНІ РАХУНКИ НЕ БУДУТЬ ВИРІВНЯНІ

Окремих листів в тій справі не будеться відписувати.

Український Народний Союз
— проголошує —
ПРИДІЛ СТИПЕНДІЙ на академічний рік 1975-76

Стипендії будуть признані Стипендійною Комісією УНСоюзу студентам визнаних коледжів та університетів, які є членами УНСоюзу щонайменше два роки, на основі їх студійних досягнень (поступу в науці), потребі фінансової допомоги та активности в українському громадському та зокрема студентському, житті.

Подання слід вносити до 31-го березня 1975 року на окремих друках, по які слід звертатися на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, INC.
30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07303

ТАРЗАН, 7264. СМЕРТЬ ТАРЗАНОВОГО ТАТА

"...LORD GREYSTOKE FELL BEFORE THE TERRIBLE KERCHAK..."

"MEANWHILE KALA'S FEMALE INSTINCTS MADE HER REACH FOR ME IN MY CRADLE- AND PROP HER DEAD BABY IN MY PLACE..."

"THEN SHE QUICKLY BOLTED FOR A HIGH TREE, THEREBY SAVING ME FROM THE SAME FATE AS MY FATHER!"

„Лорд Грейстовк згинув з рук страшного Керчака." „Тимчасом материнський інстинкт Кали підказав їй взяти мене з колиски, а за- [illegible] своє мертве немовлення." „Тоді вона швидко втекла на високе дерево, в такий спосіб рятуючи мене від долі, яка спіткала мого батька!"